

## XXI ASR — AXBOROT TEXNOLOGIYALARI ASRI

Muallif: **Raximov Shuhratjon**

Bugungi kunda insoniyat taraqqiyoti yangi bosqichga ko'tarilib, XXI asr "Axborot texnologiyalari asri" nomi bilan e'tirof etilmoqda. Zamonaviy texnologiyalar jamiyat hayotining barcha sohalariga chuqur kirib borib, insonlarning yashash tarzi, dunyoqarashi va mehnat faoliyatini tubdan o'zgartirmoqda. Ayniqsa, kompyuter texnologiyalari, internet tarmoqlari, sun'iy intellekt va raqamli tizimlarning rivojlanishi bugungi davr taraqqiyotining asosiy omiliga aylandi.

Axborot texnologiyalari inson hayotini yengillashtirish, vaqtni tejash va samaradorlikni oshirishda muhim vosita bo'lib xizmat qilmoqda. Hozirgi davrda deyarli barcha sohalarda elektron tizimlardan foydalanish yo'lga qo'yilgan. Ta'lim tizimida masofaviy o'qitish platformalari, elektron kutubxonalar va interaktiv dasturlar keng qo'llanilib, yoshlarning bilim olish imkoniyatlari yanada kengaymoqda. O'quvchi va talabalar internet orqali dunyoning eng nufuzli universitetlari ma'ruzalaridan foydalanish imkoniga ega bo'lmoqda.

Tibbiyot sohasida ham axborot texnologiyalarining o'rni beqiyosdir. Zamonaviy diagnostika uskunalari, elektron tibbiy kartalar va onlayn maslahat xizmatlari inson salomatligini muhofaza qilishda katta qulaylik yaratmoqda. Shuningdek, murakkab operatsiyalarni robotlar yordamida amalga oshirish imkoniyati ham paydo bo'ldi. Bu esa tibbiyot sifatining yanada oshishiga xizmat qilmoqda.

Bank-moliya tizimida elektron to'lovlar, plastik kartalar va mobil ilovalar orqali xizmat ko'rsatish yo'lga qo'yilgan. Hozirgi kunda insonlar uyidan chiqmagan holda turli to'lovlarni amalga oshirishi, pul o'tkazmalari qilishi yoki bank xizmatlaridan foydalanishi mumkin. Elektron tijoratning rivojlanishi esa savdo-sotiq jarayonlarini sezilarli darajada tezlashtirdi.

Bugungi davrning eng muhim yutuqlaridan biri — internet tarmog'ining ommalashuvidir. Internet insonlar o'rtasidagi masofani yaqinlashtirib, axborot almashish

imkoniyatini kengaytirdi. Ijtimoiy tarmoqlar orqali dunyoning turli nuqtalaridagi insonlar o‘zaro muloqot qilmoqda, bilim va tajriba almashmoqda. Shu bilan birga, internet orqali ilmiy izlanishlar olib borish, yangiliklardan tezkor xabardor bo‘lish imkoniyati ham ortib bormoqda.

Sun’iy intellekt texnologiyalarining rivojlanishi esa XXI asrning eng dolzarb yo‘nalishlaridan biri hisoblanadi. Sun’iy intellekt murakkab hisob-kitoblarni bajarish, ma’lumotlarni tahlil qilish va inson mehnatini yengillashtirishda katta ahamiyat kasb etmoqda. Hozirgi kunda robototexnika sanoat, qishloq xo‘jaligi, tibbiyot va xizmat ko‘rsatish sohalarida keng qo‘llanilmoqda.

Mamlakatimizda ham axborot texnologiyalarini rivojlantirishga alohida e’tibor qaratilmoqda. Raqamli iqtisodiyotni rivojlantirish, elektron hukumat tizimini takomillashtirish, yoshlarni IT sohasiga jalb etish bo‘yicha keng ko‘lamli ishlar amalga oshirilmoqda. Turli IT markazlari, zamonaviy o‘quv kurslari va texnoparklarning tashkil etilishi yoshlarning zamonaviy kasblarni egallashiga xizmat qilmoqda.

Shu bilan birga, axborot texnologiyalaridan oqilona foydalanish ham muhim masalalardan biridir. Internetdagi zararli axborotlar, kiberjinoyatlar va axborot xavfsizligi bilan bog‘liq muammolar yoshlar ongiga salbiy ta’sir ko‘rsatishi mumkin. Shu sababli, har bir inson internet madaniyatiga rioya qilishi, axborotlardan to‘g‘ri foydalanishni bilishi zarur.